

Levél a földművelésügyi miniszterhez

A MEGOSZ a folyamatban lévő és megindítani tervezett vidékfejlesztési erdészeti jogcímekek kapcsolatban az alábbi levéllel fordult Gróf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterhez. Levelünkre, amelyben igyekeztünk összefoglalni a témakörben felhalmozódott problémákat, kérve azok orvoslását, lapzártáig még nem érkezett válasz.

„Tisztelt Miniszter Úr!

A magánerdő-tulajdonosoktól és gazdálkodóktól a tárgyhoz kapcsolódóan beérkező nagyszámú bejelentések és panaszok készítettek minket levelünk megírására.

Egyrészt nagy gondot okoz az **ÚMVP új erdészeti jogcímei megnyitásának késlekedése**. Ezért kérni szeretnénk – a *dr. Forgács Barnabás* szakállamtitkár úrral tavaly júniusban megbeszéltek szerint – az alábbi jogcímekek késlekedés nélküli megnyitását.

I. tengely (27. cikk) **„Az erdő gazdasági értékének növelése”** jogcímen belül **„Az erdőnevelési beavatkozások”** alcím, mivel a korábbi erdőfenntartási járulérendszer megszűnésével a magánerdők megkövetelt műszaki állapotát másként biztosítani nem tudjuk.

II. tengely (49. cikk) A **„Nem termelő beruházások”** jogcímen belül mind a közjóléti beruházások, mind a szerkezet átalakító erdőfelújítások első kivételének támogatása szintén nem tűr halasztást.

A gazdasági válság és a fapiac összeomlása egyaránt megköveteli, hogy forráshoz juttassuk a magánerdő-tulajdonosokat, amelynek a tárca által is deklarált legjárhatóbb útja az uniós jogcímekek megnyitásának és a támogatások kifizetésének a felgyorsítása.

A problémák második nagy csoportja a **folyamatban lévő erdészeti jogcímekek adminisztrációját** érinti, neve-

zetesen azt, hogy a kérelmek elbírálása és a kifizetések is folyamatos és megmagyarázhatatlanul nagy késésben vannak.

Ezekből szeretnénk kiemelni néhányat:

1. Mezőgazdasági területek első erdősítése

A mai napig sem történt meg maradéktalanul a 2007-ben vagy azt megelőzően telepített területek után járó 2008. évi jövedelempótló támogatások kifizetése, az olyan területeken sem, ahol még nem volt ellenőrzés, továbbá a 2008. évi ellenőrzés alá nem került erdőtelepítésekre vonatkozóan sem történt meg maradéktalanul az első kivétel és a jövedelempótló támogatások kifizetése. Az ellenőrzésekről szóló határozatok és jegyzőkönyvek rendkívüli késéssel és csak részben érkeztek meg, az ezen területeken az ellenőrzések eredménye alapján járó támogatás kifizetése nem történt meg, a megfellebbezett határozatokra éves csúszást meghaladóan, vagy egyáltalán nem érkeznek válaszok. Továbbá a megkapott támogatásokból nem derül ki egyértelműen, hogy azok mely területekre, milyen támogatásokra vonatkoznak, beazonosításuk sokszor lehetetlen.

Nem véletlen, hogy a kezdeti lendület után (közel 20 ezer ha/év erdőtelepítési ütem) az érdeklődés a törtrészére esett vissza. Az eredmény az erdőtelepítési kedv látványos visszaesésén kívül munkahelyek százainak megszűnése, az erdészeti szaporítóanyag-termesztés összeomlása, a szakma és az erdőtulajdonosok vidékfejlesztésbe vetett bizalmának megrendülése.

2. Erdészeti potenciál helyreállítása

Az elmúlt év elején pályázatot benyújtók egy része még a határozatot sem kapta meg, a kifizetésekkel kap-

csolatban pedig senkitől semmilyen konkrét időpontot, dátumot nem sikerült kapnunk. Fontos megemlíteni, hogy itt az erdőben a 2007. évben bekövetkezett abiotikus károk enyhítéséről van szó, miközben már 2009-et írunk!

3. Erdészeti szaktanácsadás

A MEGOSZ támogatásával megalakult három TSZK által 2007-ben megkötött szaktanácsai szerződések támogatási kérelmeit nagy késéssel bírálták el. E miatt jelentős számú (mintegy 150 db) szerződést módosítani kellett nagy időráfordítással és költséggel (munkaidő, üzemanyagköltség, postaköltség stb.) A kifizetési határozatokat 2008 első felében végén hozták meg, így a kifizetésekre is jelentős késedelemmel került sor. A MEGOSZ Budapest TSZK-nál például a 2007-ben megkötött szerződések egyharmada még a mai napig sem került kifizetésre. Ezért olyan mértékű a gazdálkodóknál a bizalomvesztés, hogy nem hajlandók új szerződés megkötésére, új tagokat nem lehet becsatlakoztatni, határozottan visszautasítják a megkeresést. A 2007. év utolsó 4 hónapjában háromszor annyi szerződést kötöttünk, mint 2008-ban egész évben!

Általánosságban elmondható, hogy a kifizető ügynökséggel az ügyfelek alig képesek felvenni a kapcsolatot, kérdéseikre érdemi választ nem kapnak, teljes a dezinformáltság és a bizonytalanság az ügyintézés körül.

Tisztelt Miniszter Úr!

A leírtak alapján kérjük szíves intézkedését annak érdekében, hogy a fenti új jogcímekek megindítására és a meglévő adminisztrációs hátralékának megoldására vonatkozóan még ebben a hónapban konkrét határidőket állapítsanak meg, az azok betartásáért felelősök megnevezésével, hogy arról tagságunkat tájékoztatni tudjuk és ezzel elejét

vegyük annak, hogy az ügyben ellenőrizhetetlen folyamatok induljanak meg a perközösségek alakításától és perek százainak megindításától kezdve, egészen a demonstrációig.

Szeretnénk elmondani, hogy levelelünk megírására az készített, hogy a kialakult helyzetben nem látunk más lehetőséget a magánerdő-tulajdonosok és gazdálkodók érdekeinek hatékony képviselőre, azon emberek és családjaik képviselőre, akik a vidékfejlesztés erdészeti jogcímeiben nehéz helyzetük megoldását látták és eddig keserűen csalódniuk kellett.

Válaszát várva, tisztelettel:

Budapest, 2009. február 05.

*Luzsi József
elnök
MEGOSZ*

A MEGOSZ Katona Kálmántól, az Országgyűlés Környezetvédelmi bizottságának elnökétől felkérést kapott, hogy az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló, parlamenti megvitatás alatt álló T/6934. számú törvényjavaslattal kapcsolatban a bizottság február 24-i ülésén ismertesse a magánerdő-tulajdonosok és gazdálkodók véleményét, és adjon tájékoztatást a magánerdő-gazdálkodás helyzetéről. Az alábbiakban Luzsi Józsefnek, a MEGOSZ elnökének a bizottsági ülésen elmondott beszédét idézzük.

„Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Környezetvédelmi Bizottság!

Az 1879. évi erdőtvény nagyon helyesen külön tárgyalta az állami és magánerdőkben folyó erdőgazdálkodás szabályozását. Most újra elérkezett az idő, hogy a magyar erdők csaknem felét kitevő magánerdők specifikumait is figyelembe vevő erdőtvény szülessen. A jelenleg is érvényben lévő, 1996-os erdőtvényben ez még csak nyomokban volt fellelhető. Az akkor még gyermekcipőben járó magánerdő-tulajdonosi kör a törvényalkotáskor nem tudta érdekeit érvényesíteni és kitapintható, sőt megérthető volt azon kormányzati szándék is, hogy az új tulajdonosok közé ne dobják oda a gyeplőt, hogy a privatizáció utáni időszakban egy nagyon keményen szabályozott és ellenőrzött körülmények között folyó gazdálkodást tegyen csak lehetővé számukra a hatályos jogszabály.

Nos, a magánerdő-tulajdonosok a magánosítás kezdete óta eltelt közel két évtized alatt bizonyítottak. Szer-

vezettségük növekedett, képviseleti formáik kialakultak, gazdálkodásuk színvonalra a szakhatósági adatok szerint is úgrásszerűen javult, környezettudatos gazdálkodásuk eredményei ismertek és elismertek, vagyis elérkezett az idő az érettségire, a nagykorúsításra, aminek lehetőségét éppen ez a törvény teremti meg.

Hazánkban a privatizáció során az erdők mintegy 40%-át magánosították, ami azóta a nemzeti, majd később az uniós társfinanszírozott erdőtelepítéseknek köszönhetően közel 45%-ra nőtt. Magyarország 2 millió hektár erdejéből mintegy 900 ezer hektár van magánkézen és ezt az erdőterületet több százezer fő birtokolja. A kialakuló magánerdő-gazdálkodást a mai napig is sok hátrány terheli. A rossz privatizációs gyakorlat, az alacsony értékű állományok, az elaprózottság, a tőkeszegénység, az alacsony jövedelmezőség, az osztatlan közös tulajdonból adódó nehézségek, az ellentételezés nélküli természetvédelmi korlátozások és még sorolhatnám. Abban a folyamatban, melynek eredményeként a magánerdő-gazdálkodás, a leírtak ellenére, dinamikus fejlődésnek indult, komoly szerepet játszott a szakmai érdekképviselet, köztük Szövetségünk megerősödése is. Ennek is köszönhető, hogy a jelen erdőtvény-tervezet előkészítésében és egyeztetési folyamatában – a többi érintett félhez hasonlóan – a magánerdő-tulajdonosok és gazdálkodók véleményét is figyelembe vették. A magánerdő-tulajdonosok tehát a kezdetektől részt vettek az erdőtvény módosításában, az új erdőtvény-tervezet megvitatásában. Ennek fényében előre kell bocsátanom, hogy az előttünk fekvő tervezettel egyetértünk, de azt is hangsúlyozni szeretném, hogy részünkről ez súlyos kompromisszumok eredménye. Véleményünk szerint ugyanis a tervezet még mindig nem elég tulajdonos- és gazdálkodó-barát, túlzottan szigorú és – ezt itt is ki kell mondanom – túlzottan zöld.

Ezt bárki megtapasztalhatja, aki veszi a fáradságot és rákeres a szövegben az olyan szavakra és kifejezésekre, mint: természetes, természetszerű, őshonos, folyamatos erdőborítás, szálalás vagy éppen védett természeti terület. Kitapintható benne a hivatásos és civil természetvédelem dominanciája, magában hordja a túlzott mértékű korlátozások és a gazdálkodásba történő beavatkozás számos lehetőségét, ugyanakkor semmilyen garanciát nem tartalmaz azok ellentételezésére, talán az üzemmód megváltoztatásának esetét kivéve. Tehát sok, a

magyar magánerdő-gazdálkodás szempontjából fontos és változtatást igénylő területen engednünk kellett az egyeztetések során, mert mi valóban a meg egyezésre törekszünk, és megértettük az átmenet szükségességét.

Tisztelt Bizottság!

Az erdőtvény tervezete Európa egyik legszigorúbb erdőtvényét tartalmazja. Elismerjük, hogy bizonyos szocio-ökonómiai és termőhelyi okokból indokolt az erdők részletes szabályozása, de további szigorítás, a gazdálkodás feltételrendszerének ellehetetlenítése, az erdők kárára és nem hasznára válik. Az erdőgazdálkodó az, aki napi verejtékével óvja védi és fejleszt az erdőt.

A törvénytervezet bár kompromisszumok eredménye, mégis arányos. Valamennyi tárgyaló fél érdekeit figyelembe veszi. Ezek között meglátásunk szerint - a természetvédelem érdekeit különösen. Ennek bizonyítására álljon itt néhány példa a teljesség igénye nélkül:

Védett természeti területen lévő erdő esetén e törvény rendelkezéseit a természet védelméről szóló törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Annak ellenére, hogy vélhetően az új természetvédelmi törvény megalkotásába megint nem fogják bevonni sem a hivatásos, sem a civil erdészeti képviselőit /4 § (3) bekezdés/.

Az erdőgazdálkodási tevékenységet úgy kell végezni, hogy az erdők természetességi állapota ne romoljon. Rendkívül szigorú előírás, hatalmas terhet rak az állami és magánerdő gazdálkodás vállára. Ha a globális felmelegedés hatásai olyan gyorsan jelentkeznek, mint azt sok szakember vallja, akkor az előírás teljesítése rendkívül nehéz lesz! Ezzel kapcsolatban szeretnénk jelezni, hogy a klímaváltozás következményeit végre figyelembe kellene venni a fajpolitikára felülvizsgálatában az őshonosság sematikus, tudománytalan ismételtetése helyett /7 § (3)/.

Az Országos Erdő Tanácsban az erdőtulajdonosok és gazdálkodók érdekképviseleti szerveivel egyenlő arányban vesznek részt a környezet- és természetvédő civil szervezetek. Ugyanakkor a Környezetvédelmi Tanácsban nincs egyetlen erdész képviselő sem. A minket, erdészeket alapvetően érintő jogszabályok, tervek egyeztetésébe soha nem von be, soha nem hív meg minket a hivatásos természetvédelem. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy személyes egyeztetésekre, párbeszédre gondolunk itt, nem pedig egy miniszté-

riumi honlapon fel-feltűnő tervezetekkel kapcsolatban kialakuló eredménytelen levelezésekre. Meg kellene azt is vizsgálni, hogy vajon mely civil szervezeteknek van tényleges tömegbázisa és támogatottsága ahhoz, hogy a társadalmi igények szószólójaként lépjen fel /19 § (5)/.

Az erdő rendeltetési felsorolásánál beleegyeztünk, hogy utolsó legyen a gazdasági funkció, amitől - és ezt pontosan tudjuk mindannyian itt a teremben - alapvetően sok ember élete, megélhetése, túlélése múlik ebben az országban /20 § (3)/.

Védett természeti területen lévő erdő elsődleges rendeltetése nem változtatható meg, további rendelkezések itt nem adhatók. Ez a létező legszigorúbb garancia, ami több százezer hektár állami és magánerdőt érint. Ezért is nem képzelhető el, hogy a természetvédelem szándékai szerint belemossák a Natura területeket a védett természeti területekbe /22 § (3-4)/. Véleményünk szerint a Natura erdőterületek esetében az alapvető, vagyis az állapotmegőrzést kell szem előtt tartani. Az előtűti, a természetességi fokozat növelését célzó intézkedések már az erdő környezetvédelmi intézkedések körébe tartoznak. A mindenki által jól ismert anomáliákkal kijelölt Natura 2000 hálózatba tartozó több, mint 200 ezer hektár magyar magánerdő esetében éppen ezért csak a minimális elvárásokért adható maximális területalapú és egyszerűsített eljárásban kifizethető támogatást tartjuk elfogadhatónak a vidékfejlesztés keretében. A jelenlegi helyzetben különösen bizonytalannak érezzük a támogatások 2013 utáni meglétét, ezért az ezzel kapcsolatos jogszabály hatályosságának alapfeltétele a támogatás megléte kell, hogy legyen. Végre Magyarországon is el kellene fogadni az „aki rendel az fizet” elvet, vagyis aki korlátoz, annak felelőssége a megfelelő és arányos anyagi ellentételezés is. A természetvédelem elvárásainak érvényesítése fontos, de nem írhatja felül a magántulajdonhoz kapcsolódó jogokat.

Szigorú szabály az idegenhonos fajokkal tervezett erdőtelepítések megtiltásának lehetősége a természetes és természet szerű erdők 200 méteres körzetében is /39 § (1)/.

Erdőszerkezet átalakítása. A törvény nemcsak szigorúan tiltja a meglévő erdők természetességi szintjének romlását, de azok természetességi állapotának erdőgazdálkodási beavatkozással történő javításának lehetőségeit is rögzíti /49 §/.

Nagyon fontosnak tartjuk az erdőtalaj védelmét, a szigorú, bár sok költséggel járó tűzvédelmi előírásokat, vagy a vízforrások, vízbázisok, a védett élő szervezetek élőhelyének, az élettelen természeti vagy tájképi értékek környezetének, a közjóléti objektumok védelme érdekében egyes fák facsoportok kitermelésének megtiltását /65 § (3)/. Itt is meg kell jegyeznünk, hogy bármiféle ellentételezés nélkül. De ide sorolható még az újulat védelmében elrendelt fakitermelési korlátozás is.

A tarvágások alkalmazásának rendkívül szigorú térbeli és időbeli megkötéseit szintén elfogadtuk /68 §/.

Persze a magánerdő-gazdálkodás szempontjából komoly előrelépések is történtek a törvénytervezet kialakításakor. Például a szabad rendelkezésű erdő kategória bevezetésében, az illegális fakitermelések ellen teendő intézkedésekben, beleértve az erdőőrzést, vagy a tervezési, nyilvántartási, bejelentési rendszer egyszerűsítésében. Ezzel szemben viszont kiugróan nőtt a bírságtételek száma és mértéke, továbbá a tulajdonosi és erdészeti szakszemélyzeti felelősség. Ebből is látható, hogy az új törvény továbbra is csak ott tesz engedményeket, ahol a felelősségre vonás szigorúbb feltételeit is megteremti egyben.

Magyarország erdeinek területe főként a magánkézben lévő területeken zajló erdőtelepítések eredményeként folyamatosan nő. Élőfa-készletünk gyarapodása messze felülmúlja a kitermelések mértékét. Erdeinkben ugrásszerűen növekszik az alkalmazott őshonos fajok aránya és a folyamatos erdőborítást biztosító szálalás alkalmazása. Az új erdőtervezet éppen ezeknek

a folyamatoknak a a folyamatoknak a megerősítését és továbbvitelét garantálja. Ezért számunkra teljesen érthetetlenek a hivatalos és civil természetvédelem most, éppen most megfogalmazott ellenvetései annál is inkább, mert a náluk használatos napi gyakorlattal szemben tanúsíthatjuk, hogy mind a szakmai, mind a társadalmi vitában részvételük végig biztosított volt, az erdőtervezet előkészítésé-

nek teljes folyamatában és ennek során érvényesítették is véleményüket.

Összességében: számunkra a Parlament asztalán fekvő új erdőtervezet elfogadható, megfelelő biztosítékokat ad a természetvédelmi, valamint gazdálkodási szempontok érvényesítésére és kiegyensúlyozott megjelenítésére a XXI. század kihívásainak megfelelően. Ezen véleményünket ajánljuk a bizottság szíves figyelmébe.

Fiatalközvetítő Konferencia

Az AGRYA (Fiatalközvetítő Magyarországi Szövetsége) szokásos éves rendezvényén, az idén 2009. február 27-én tartott Fiatalközvetítő Konferencián 229 fő vett részt. A témák a korábbi évekhez hasonlóan az aktuális agrár- és támogatási kérdések köré rendeződtek. Így szó volt az agrár-környezetgazdálkodási program idén induló új támogatási ciklusáról, az UMVP I. tengelyéhez tartozó támogatások meghirdetéséről, a fiatalközvetítő intézkedés végrehajtásáról, valamint a kapcsolódó adózási, számviteli kérdésekről. A rendezvény előadásai rögzítésre kerültek, hamarosan letölthetők lesznek az Agria.hu Médiatárból.

A magánerdő-gazdálkodókhoz kapcsolódóan Gulyás Levente főosztályvezető (MVH) elismerte, hogy a „Mezőgazdasági területek erdősítése” jogcím támogatási kérelmeinek feldolgozása jelentős késésben van. Ígérete szerint márciusra sikerül lefolytatni hátrányukat. (Megjegyzés: Számunkra legalább ennyire fontos volna a kifizetések felgyorsítása és maradéktalan teljesítése is!)

Dr. Somogyvári Vilmos

MEGOSZ

NEMKY ERNŐ EMLÉKÜLÉS

2009. március 31.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara és a kar Növénytani és Természetvédelmi Intézete tisztelettel meghívja önt

**Nemky Ernő professzor
(1909–1986)**

születésének 100. évfordulóján

megrendezésre kerülő Emlékülésre,
melyet 2009. március 31-én 13.00 órakor tartunk.

Helyszín: NYME EMK

Növénytani és Természetvédelmi Intézet 2. Tanterem
(Sopron, Ady Endre u. 5. „B” épület földszint)

Prof. Dr. Náhlik András
dékán

prof. Dr. Bartha Dénes
intézetigazgató